

Huippu-urheilun kansainvälinen vaatimustaso ja menestystekijät

Ville Vesterinen, LitT
Urheilun TKI-verkosto
2.12.2025

Tietotyö huippu-urheilun uudistamiseksi

- Hankkeen tavoitteena on tuottaa uutta tietoa ja jäsennyksiä, jotka tukevat kansallista päätöksentekoa, resurssien kohdentamista ja huippu-urheilun strategista uudistamista. Hanke toteutetaan kolmena toisiaan täydentävänä osa-alueena:
  1. **Huippu-urheilun kansainvälisen vaatimustason analysointi ja kansallisten menestystekijöiden määrittely**
  2. Urheilijoiden ja lajien luokittelumallin kehittäminen sekä
  3. Urheiluun liittyvien keskeisten käsitteiden ja terminologian sanastotyö
- Hankkeen tuloksia hyödynnetään huippu-urheilun päätöksenteon tukena sekä koko urheiluyhteisön yhteisen kehittämistyön tueksi.
- Hankeryhmä KIHUssa: Arto Kuusisto, Sanna Pusa, Jari Lämsä, Ville Vesterinen, Maarit Valtonen, Mikko Häyrynen sekä muut asiantuntijat tarvittaessa

Huippu-urheilun vaatimustaso ja menestystekijät

LÄHTÖKOHTA JA TAVOITE

- Huippu-urheilumenestys edellyttää kansainvälisen vaatimustason laaja-alaista ja syvällistä ymmärrystä sekä kyseisten asioiden toteutumista urheilijoiden arjessa.
- Työssä hyödynnetään SPLISS-mallia, joka kuvaa huippu-urheilumenestyksen kannalta keskeisiä osa-alueita.
- Tavoite on määritellä huippu-urheilumenestyksen kannalta keskeisten osa-alueiden kv. vaatimustasoja ja niiden toteutumisen edellytyksiä sekä jäsentää suomalaisen huippu-urheilun keskeiset menestystekijät.

TYÖRYHMÄ

- Ville Vesterinen, Sanna Pusa, Maarit Valtonen, Mikko Häyrinen (KIHU)
- Tommi Pärämäkoski, Janne Hänninen (Olympiakomitea)
- Tuomas Törrönen (Paralympiakomitea)
- Olli Ohtonen, Mika Saari (Olympiavalmennuskeskus)

PROSESSI

- **Suunnittelu 05/-25**
  - Tavoite: tehdä tarkennettu suunnitelma työn etenemiseen, koostaa ryhmän jäsenten näkemykset kv. vaatimustasosta ja kuultavista henkilöistä/tahoista
- **Ministerin pyöreä pöytä 28.5.**
  - Pienryhmätyöstöt huippu-urheilun osa-alueiden kv. vaatimustasoista
- **Haastattelut 05-09/-25**
  - Menestyneimpien huippu-urheilijoiden, -valmentajien ja muiden asiantuntijoiden haastattelut, yhteensä 37 haastattelua
  - Mitä kv. huippu-urheilumenestys vaatii? Mitä suomalainen järjestelmä tukee parhaiten/heikoiten, missä olemme jäljessä? Mitkä ovat tärkeimmät muutettavat asiat?
- **Sidosryhmäkyselyt 09/-25**
  - Huippu-urheiluverkostolle haastattelujen yhteenveto ja kysely -vastauksia 35 organisaatiolta
  - Mitkä ovat tärkeimmät painotettavat asiat? Konkreettiset toimenpide-ehdotukset ja vastuutahot edistämään asioita
- **Toimenpide-ehdotusten laatiminen ja raportin viimeistely 11/-25 – 01/-26**
- **Jalkauttaminen 12/-25 >**

Haastatellut

- Rok Draksic
- Jonathan Finhoff
- Mikael Granlund
- Matti Heikkinen
- Gordon Herbert
- Virpi Horttana
- Kari Jalonen
- Jussi Kohtala
- Hannu Koivusalo
- Mika Kojonkoski
- Mikko Korhonen
- Tapio Korjus
- Amanda Kotaja
- Sami Kuitunen
- Marko Laaksonen
- Mika Lehtimäki
- Riikka Lehtonen
- Jyrki Louhi
- Suvi Mikkonen
- Kerttu Niskanen
- Jari Nordblom
- Olli Ohtonen
- Ossi Oikarinen
- Kati Pasanen
- Petteri Piironen
- Tommi Pärmäkoski
- Jarmo Riski
- Ola Ronsen
- Mika Saari
- Janne Salmi
- Tuomas Sammelvuo
- Øyvind Sandbakk
- Tuuli Petäjä-Siren
- Juha Tanskanen
- Kim Tiilikainen
- Leo-Pekka Tähti
- Tuomas Törrönen

Sidosryhmäkyselyt

- Huippu-urheilun instituutti KIHU
- Lajiliittojen huippu-urheilutoiminnasta vastaavat henkilöt
- Liikuntalääketieteen keskuskeskukset
- Opetus- ja kulttuuriministeriön liikunnan vastuualue
- Paralympialajien päävalmentajat
- Paraurheilun Tulevaisuuden Tähdet -ohjelman valmentajat
- Suomen ammattivalmentajat SAVAL ry
- Suomen Olympiakomitea ry
- Suomen Olympiavoittajat ry
- Suomen Paralympiakomitea ry
- Suomen Urheilijat ry, urheilijavaliokunnat
- Suomen Urheilumanagerit ry
- Suomen Valmentajat ry
- Urheiluakatemit
- Urheiluopistot
- Urheiluopistot ry
- Urheilun asiantuntijaverkostojen vetäjät/verkotot
- Urheilun TKI-verkostossa mukana olevat yliopistot ja ammattikorkeakoulut
- Valmennuskeskukset

Mitä kansainvälinen huippu-urheilumenestys vaatii?

Läpileikkaavasti

- ✓ Kunnianhimoa, omistautumista, arjen laadukasta tekemistä
- ✓ Ammattilaisuutta
- ✓ Osaamista ja sen jatkuvaa kehittämistä kaikilla tasoilla
- ✓ Kansainvälistymistä ja vaatimustason ymmärrystä
- ✓ Kilpailullisuutta
- ✓ Yhteistyötä, tiedon jakamista, avoimuutta tiedolle
- ✓ Suunnitelmallisuutta, systemaattisuutta, kovaa työntekoa

Huippu-urheilun kv. vaatimustason määrittely:

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta

- On yksi keskeinen osa huippu-urheilua
- On usein käytännönläheistä soveltavaa kehittämistä ja kilpailuedun tavoittelua
- Mahdollistaa kilpailuetutekijöitä, mutta vain jos ne ovat käytännössä sovellettavissa
- Oleellista on viimeisimmän tiedon ja osaamisen siirtäminen urheilun sovellettavaksi käytäntöön mahdollisimman nopeasti – keskeinen osa jatkuvaa osaamisen kehittämistä
- Tulee olla innovatiivista, rohkeaa ja pitkäjänteistä, jotta siitä voi syntyä kilpailuetua kansainvälisellä tasolla
- Päivittäisvalmennuksen datan keruun tulee olla systemaattista
- Tärkeää TKI-toiminnan reagointikyky valmennuksen tarpeisiin, joka tulee varmistaa jatkuvalla vuorovaikutuksella sekä riittävällä ja pitkäjänteisellä rahoituksella

Suomalaisen urheilujärjestelmän vahvuudet ja haasteet kv. menestyksen näkökulmasta

Huippu-urheilumenestystä tukevat asiat Suomessa

- Yhdenvertainen ja laadukas polku nuorille
- Urheiluakatemit ja kaksoisuramalli
- Asiantuntijatuki ja urheilijan kokonaisvaltainen huomioiminen
- Hyvät olosuhteet laajasti

Huippu-urheilumenestystä rajoittavat tekijät Suomessa

- Kunnianhimon ja vaatimustason puute
- Valmentajien toimintaedellytysten ja huipputason valmennusosaamisen puute
- Huippu-urheilun arvostuksen puute
- Rahoituksen pirstaleisuus ja vähäisyys
- Järjestelmän hajanaisuus ja tehottomuus
- Haasteet lahjakkuuksien tunnistamisessa ja tukemisessa

Kehityskohteet huippu-urheilumenestyksen parantamiseksi

Toimintakulttuuri

1. Arjen kulttuurin muuttaminen – vaatiminen normaaliksi
2. Yhteistyön ja avoimuuden kulttuurin kasvattaminen

Strateginen ja järjestelmätaso

3. Huippu-urheilun tavoitteiden määrittely ja strategiset valinnat
4. Huippu-urheilun järjestelmän ja johtamisen terävöittäminen
5. Huippu-urheilun rahoituksen kasvattaminen ja nykyrahoituksen priorisointi

Urheilun operatiivinen taso

6. Valmentajien aseman ja huippuvaiheen osaamisen kehittäminen
7. Huippu-urheilijoiden ja lajien keskittäminen parhaisiin toimintaympäristöihin
8. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen käytännön valmennuksen tukena
9. Kansainvälistymisen lisääminen
10. Lahjakkuuksien tunnistamisen, ohjaamisen ja tukemisen kehittäminen

Kehityskohteet:

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen käytännön valmennuksen tukena

- TKI-toiminnan tulee olla tiiviisti kytkettynä arkivalmentautumiseen, jotta sillä saadaan vaikuttavuutta valmennukseen ja toiminnan kehittämiseen
- Päivittäisvalmennukseen liittyvän harjoitus-, terveys- ja suorituskykydatan keruun osalta vaatimusta tulee nostaa
- Tutkimuksen ja huippu-urheilun yhteyden vahvistaminen mahdollistaa osaamisen, toimintatapojen ja menetelmien kehittymisen erityisesti huippu-urheilun tarpeiden pohjalta
- Lajeilla tulee olla TKI-ohjelma, joka nostaa esille lajikohtaiset TKI-tarpeet systemaattisesti
- Rahoitusta tulee lisätä erityisesti huippu-urheiluun kohdistuvaan TKI-toimintaan mahdollistaen huippu-urheilun tarpeista lähtevän pitkäjänteisen kehitystoiminnan
- Tiedonjakoa ja viestintää vahvistamalla parannetaan tiedon ja osaamisen jalkautumista ja vaikuttavuutta huippu-urheilun arkeen

Toimenpide-ehdotukset

Toimintakulttuuri	
1	Viestitään huippu-urheilun vaatimustason ja kunnianhimon kulttuurista sekä toimintatavoista
Strateginen ja järjestelmätaso	
2	Määritetään suomalaisen huippu-urheilun menestystavoitteet
3	Uudistetaan ja selkeytetään huippu-urheilun järjestelmä ja johtamismalli
4	Luodaan huippu-urheilutoimijoille toiminnan seuranta- ja arviointijärjestelmä
5	Kehitetään huippu-urheilun rahoituksen kohdentamista
6	Kasvatetaan huippu-urheilun rahoitusta sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta
Urheilun operatiivinen taso	
7	Edistetään urheilijoiden ammattilaisuutta
8	Edistetään valmentajien ammattilaisuutta ja lisään ammattivalmentajien määrää
9	Kehitetään huippuvaiheen valmennusosaamista
10	Päivitetään lajien huippu-urheilun lajianalyysi
11	Keskitetään valmentautumista parhaisiin toimintaympäristöihin
12	Vahvistetaan huippu-urheilun TKI-toimintaa käytännön valmennuksen tukena
13	Kehitetään talenttien tunnistamista ja tukemista

Toimenpide-ehdotukset:

Vahvistetaan huippu-urheilun tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa käytännön valmennuksen tukena

- Luodaan toimintamalli lajikohtaisten TKI-tarpeiden tunnistamiseen ja niiden pohjalta TKI-ohjelmien luomiseen
- Luodaan toimintatavat TKI-toiminnan integroimiseksi valmentautumisen arkeen
- Edellytetään tukiurheilijoilta harjoittelun seuranta- ja testaustietojen järjestelmällistä keruuta
- Kehitetään Training 360 -järjestelmää vastaamaan huippu-urheilun tarpeita mahdollisimman monipuolisesti
- Kehitetään huippu-urheilun TKI-toiminnan rahoitusta pitkäjänteisesti
- Vaikutuskohde: TKI-toiminnan vahvistaminen, osaamisen kehittäminen, rahoituksen kasvattaminen
- Vastuutahot: KIHU (korkeakoulut, lajiliitot, OK, Olympiavalmennuskeskukset, valmennuskeskukset, muut TKI-verkoston toimijat, OKM)
- Aikataulu: Käynnistetään heti, jatkuva (toimintamallit TKI-tarpeiden tunnistamiseen ja tukiurheilijoilta seuranta- ja testaustietojen keruu: valmistuminen 2026 loppuun mennessä)